

РЕСУРСНІ МОТИВИ ЗЛИТТЯ ТА ПОГЛИНАННЯ КОРПОРАЦІЙ РІЗНИХ ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

© 2015 ОКСАК А. О.

УДК 334.758

Оксак А. О. Ресурсні мотиви злиття та поглинання корпорацій різних видів економічної діяльності

У публікації узагальнено основні ресурсні мотиви злиття та поглинання національних корпорацій: доступ до сировинних та інтелектуальних ресурсів країни. Виявлено технологічні ланцюги перероблення сировинних ресурсів, що дозволило здійснити групування підприємств різних видів економічної діяльності на підприємства з виробництва сировини та підприємства з виробництва продукції першого і другого рівнів промислової переробки. Також виявлено рівневі залежності активності процесів злиттів та поглинань. З використанням бального методу та матричного підходу проведено ранжування всіх видів економічної діяльності на такі, які мають низькі матеріальні та трудові витрати; високі матеріальні витрати; високі трудові витрати; високі матеріальні та високі трудові витрати. Якщо ефективність злиттів та поглинань в обраних групах залежить від зниження рівня вартості трудових витрат і досягається шляхом злиття та поглинання горизонтального типу, то зниження рівня матеріальних витрат досягається завдяки вертикальним злиттям і поглинанням.

Ключові слова: злиття, поглинання, мотив, види економічної діяльності.

Рис.: 2. Табл.: 1. Бібл.: 8.

Оксак Анастасія Олегівна – аспірантка, кафедра економіки підприємства, Київський національний університет ім. Т. Шевченка (вул. Володимирська, 60, Київ, 01601, Україна)

E-mail: on_ok@mail.ru

УДК 334.758

UDC 334.758

Оксак А. О. Ресурсные мотивы слияния и поглощения корпораций разных видов экономической деятельности

В публикации обобщены основные ресурсные мотивы слияния и поглощения национальных корпораций: доступ к сырьевым и интеллектуальным ресурсам страны. Обнаружены технологические цепи переработки сырьевых ресурсов, что позволило осуществить группировку предприятий различных видов экономической деятельности на предприятия по производству сырья и предприятия по производству продукции первого и второго уровней промышленной переработки. Также выявлены уровни зависимости активности процессов слияний и поглощений. С использованием балльного метода и матричного подхода проведено ранжирование всех видов экономической деятельности на такие, которые имеют низкие материальные и трудовые затраты; высокие материальные затраты; высокие трудовые затраты; высокие материальные и высокие трудовые затраты. Если эффективность слияний и поглощений в избранных группах зависит от снижения уровня стоимости трудовых затрат и достигается путем слияния и поглощения горизонтального типа, то снижение уровня материальных затрат достигается благодаря вертикальным слияниям и поглощениям.

Ключевые слова: слияние, поглощение, мотив, виды экономической деятельности.

Рис.: 2. Табл.: 1. Библ.: 8.

Оксак Анастасия Олеговна – аспирантка, кафедра экономики предприятия, Киевский национальный университет им. Т. Шевченко (ул. Владимирская, 60, Киев, 01601, Украина)

E-mail: on_ok@mail.ru

Oksak A. O. Resource Motivation for Merger and Takeover of Corporations of Different Economic Activities

The publication summarizes the main resource motivation as to mergers and takeovers of national corporations: access to both the raw material and the intellectual resources of country. Technological processing chains for raw materials processing have been discovered, which has led to grouping the enterprises of different economic activities by the enterprises for primary production and the enterprises for production of the first and second levels of industrial processing. Also levels of dependence of activity as to processes of merger and takeover have been disclosed. Using the scoring method together with matrix approach, a ranking of all kinds of economic activities has been conducted for those with low material and labor costs; with high material costs; with high labour costs; with both high material and high labor costs. Should the efficiency of mergers and takeovers in the selected groups depend on reducing the cost of labor and is achieved by means of mergers and takeovers of a horizontal type, a decrease in the level of material costs would be achieved by means of the vertical mergers and takeovers.

Keywords: merger, takeover, motivation, kinds of economic activities.

Fig.: 2. Tabl.: 1. Bibl.: 8.

Oksak Anastasia O. – Postgraduate Student, Department of Economics of Enterprise, Kyiv National University named after T. Shevchenko (vul. Volodymyrska, 60, Kyiv, 01601, Ukraine)

E-mail: on_ok@mail.ru

В основі активності злиттів та поглинань лежить мотив. Мотив як спонукальний фактор може бути пов'язаний з набуттям зовнішніх переваг володіння корпорацією або бути продиктований бажанням мати право власності на внутрішні ресурси підприємства. Серед зовнішніх чинників формування мотивів злиття та поглинання в науковій літературі та практиці діяльності виділяють такі: доступ до природних ресурсів та забезпечення контрольованими джерелами сировини; ринкова влада (частка ринку) на конкурентних ринках і контроль над ринками збуту кінцевої продукції; формування вертикально інтегрованих замкнутих циклів виробництва та реалізації продукції; зростання експортного потенціалу підприємства.

У науковій літературі [1, 2, 3, 4] природні ресурси виступають як фактор активізації процесів злиттів та поглинань, набуття доступу до них – як мотив, а обмеженість їх у країні – як бар'єр входження на ринок.

Отже, щодо природних ресурсів, як фактора впливу на процеси злиттів та поглинань, слід відзначити значну залежність окремих видів діяльності від наявності природних ресурсів у країні. Оцінювання дозволило виявити найбільшу залежність видів економічної діяльності від природних ресурсів у сільському господарстві (70% в обсягах реалізації), харчовій промисловості (60%), металургійній промисловості (60%), хімічній та нафтохімічній промисловості (55%) тощо [6].

Метою даної статті є оцінювання ресурсного мотиву в системі мотивів до злиття та поглинання корпорацій та групування видів економічної діяльності за ресурсною привабливістю їх підприємств. Основними завданнями, вирішення яких дозволило досягти визначеної мети, були такі: ідентифікація ресурсних мотивів злиттів та поглинань корпорацій; дослідження впливу довжини технологічного ланцюга переробки сировини на активність процесів злиттів та поглинань; оцінювання частки сировинних і трудових витрат у ціні реалізації продукції різних видів економічної діяльності; групування підприємств залежно від величини витрат ресурсів та ідентифікація основних чинників ефективності злиттів та поглинань.

Природний ресурс як мотив злиттів та поглинань оцінюється за встановленою в галузі системою розподілу джерел ресурсів між учасниками ринку та схемами доступу до них. Так, у сільському господарстві земля сільськогосподарського призначення перебуває в державній власності. Доступ сільськогосподарських виробників до земельних ресурсів здійснюється з використанням орендних відносин.

Харчова та переробна промисловість є похідною від сільськогосподарського виробництва. Значна частка сільськогосподарського виробника у структурі виробництва продукції харчової та переробної промисловості спрямовуватиме останніх до пошуку можливостей підвищення ефективності своєї діяльності шляхом зниження витрат на сировину та розширення джерел її забезпечення. Виходячи з визначеної закономірності поведінки підприємств, у промисловості відзначатимуться подальші процеси вертикальних злиттів та поглинань із сільськогосподарськими виробниками. Формування вертикальних агропромислових холдингів має низку переваг, оскільки дозволить останнім реалізувати стратегію зростання, стратегію ефекту масштабу, розширювати асортимент продукції, залучати зовнішні джерела фінансування з використанням зовнішніх механізмів тощо.

Мотивами злиттів та поглинань в металургії є бажання корпорацій мати доступ до ринків сировини (особливо залізної руди). Фактором розвитку металургійного виробництва виступає кількість та якість добутої руди та феросплавів, які є результатами діяльності підприємств добувної промисловості (шахт). Значна технологічна залежність металургійного виробництва від стану розвитку галузі добування корисних копалин є фактором активності формування вертикально інтегрованих корпоративних структур з використанням інструментарію процесів злиттів та поглинань.

Сировинна пов'язаність підприємств різних видів промислової діяльності обумовлює їх технологічну взаємозалежність, яка лежить в основі забезпечення ефективності діяльності кожного наступного учасника технологічного ланцюга. Організаційна пов'язаність підприємств різних видів економічної діяльності дозволяє забезпечити виробництво кожного наступного учасника ланцюга сировиною необхідної якості та кількості. Способом досягнення такої організаційної пов'язаності учасників технологічного ланцюга є їх злиття та поглинання.

Отже, бажання формування замкнутого циклу виробництва лежить в основі мотиву злиттів та поглинань технологічно залежних видів виробництва. З урахуванням нестійкості економічного стану більшості видів діяльності в умовах зовнішньої нерівноваги та тенденцій до стійкого подорожчання сировинних ресурсів в умовах обмеженості їх пропозиції процеси злиттів та поглинань виступатимуть як інструменти реалізації мотиву формування технологічно замкнутих видів виробництва.

На рис. 1 представлений технологічний взаємозв'язок основних видів промислової діяльності, який лежить в основі формування замкнутих технологічних циклів виробництва.

При цьому, в ланцюгу технологічно пов'язаних підприємств залежно від ступеню готовності їх продукції для кінцевого споживання можна виділити три види виробництва: виробництво сировини, виробництво I рівня промислової переробки сировини (виробництва промислового попиту), виробництво II рівня промислової переробки сировини (виробництва споживчого попиту). Необхідність такого узагальненого групування важлива з огляду на різний факторний вплив на активність процесів злиттів та поглинань для реалізації мотиву формування замкнутого технологічного циклу виробництва.

За даними рис. 1, у базових галузях виробництва відзначається значна технологічна пов'язаність, на підставі якої можна зробити ряд основоположних висновків:

- 1) віддаленість виробництва від ланцюга первинного формування сировинного ресурсу збільшує залежність ефективності такого виробництва від ефективності розвитку в усіх попередніх технологічних ланцюгах її переробки;
- 2) з урахуванням ролі споживача в ринковій економіці ефективність виробництва всіх технологічних ланцюгів залежить від кінцевого споживчого попиту в останньому технологічному ланцюзі;
- 3) обмеженості споживчого попиту в останньому ланцюзі переробки компенсуються експортом промислової сировини в попередніх ланцюгах переробки, який і завершує технологічний ланцюг переробки;
- 4) експортний потенціал виробництва зростає зі зниженням частки доданої вартості (ланцюгів переробки) у технологічному циклі.

Технологічний взаємозв'язок видів промислової діяльності слід розглядати як передумову формування вертикально інтегрованих видів виробництва, які реалізуються здебільшого через процедури поглинання. За статистикою Антимонопольного комітету [5], випадків поглинання корпорацій в Україні у 2013 р. було в 3 рази більше, ніж їх злиттів. Отже, з урахуванням технологічної пов'язаності видів економічної діяльності слід прогнозувати подальшу активність процесів поглинання.

Для оцінювання залежності активності злиттів та поглинань від мотиву придбання з метою формування завершеності технологічного ланцюга перероблення слід висловити кілька припущень:

- 1) активність злиттів та поглинань підприємств, які орієнтують своє виробництво на задоволення потреб споживчого попиту, є залежною від споживчої та

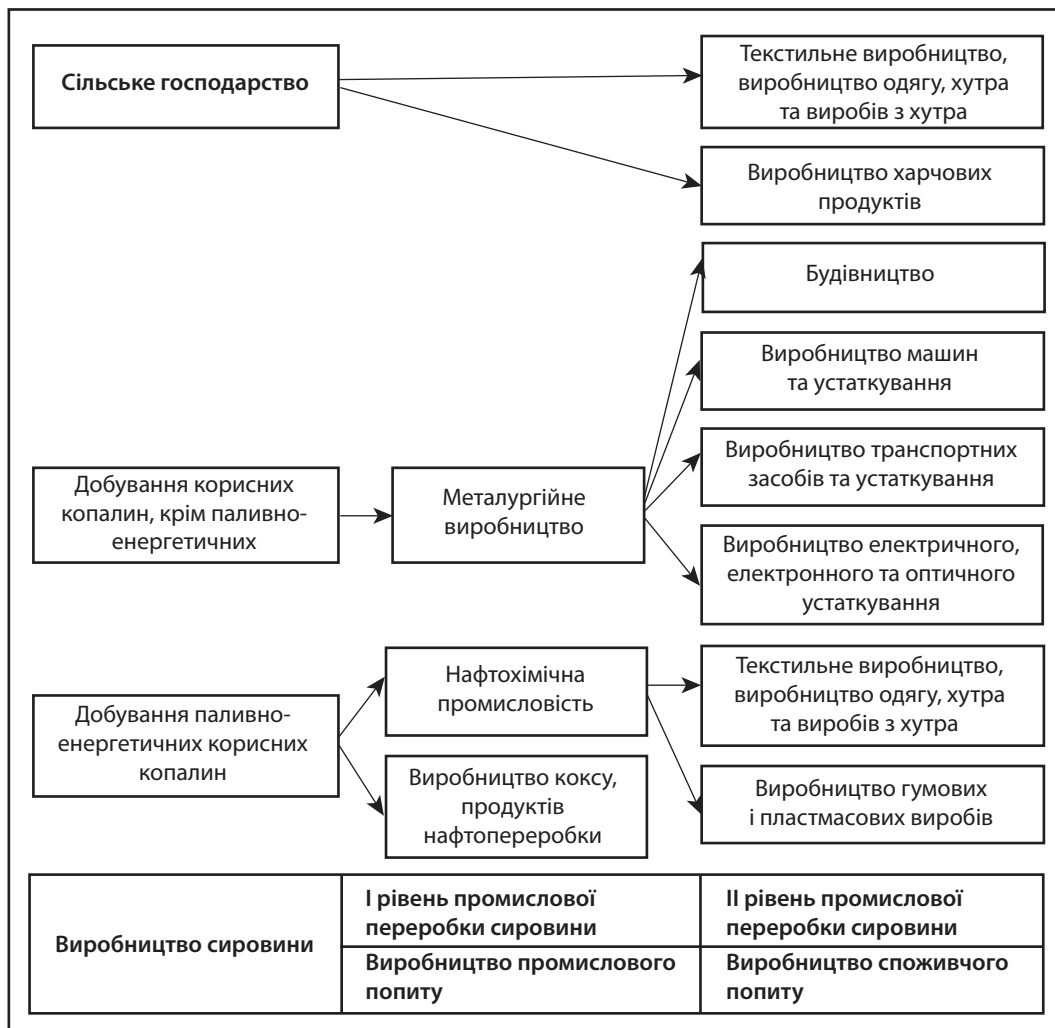

Рис. 1. Технологічний взаємозв'язок видів промислової діяльності

підприємницької активності кінцевого споживача (внутрішнього та зовнішнього). З урахуванням поділу попиту на масовий та специфічний найбільша активність матиме місце в галузях виробництва продукції масового попиту, до яких належить виробництво продукції харчової, хімічної, легкої, текстильної промисловості тощо;

2) активність злиттів та поглинань у виробництвах I рівня промислового попиту є залежною від розвитку виробництв II рівня промислової переробки сировини або зовнішнього попиту;

3) активність злиттів та поглинань у галузях виробництва сировини визначається активністю промислового попиту I рівня та експортним потенціалом виробництва. З урахуванням внутрішніх можливостей та тенденцій зовнішнього попиту найбільший експортний потенціал серед галузей економічної діяльності мають підприємства з виробництва сільськогосподарської сировини;

4) чим вищим є кінцевий споживчий та промисловий попит, тим ефективнішим буде розвиток галузей та активнішими процеси злиттів та поглинань.

Отже, з урахуванням зроблених припущень, найвищу вмотивованість в придбанні підприємств з метою зростання частки ринку мають ті види економічної діяльності, які є технологічно залежними та орієнтовані на масовий споживчий попит та експорт, найнижчий –

технологічно незалежні та орієнтовані на специфічний споживчий попит.

Поширеною причиною злиттів та поглинань у світовій практиці є доступ до інтелектуальних ресурсів продавця, які представлені у вигляді патентів, ноу-хау, висококваліфікованого персоналу, прав на володіння нематеріальними активами тощо. Інтелектуальні ресурси є в усіх сферах та видах економічної діяльності. Відмінності полягають лише в їх кількості та якості. Кількість інтелектуальних ресурсів оцінюється в кількості працівників науково-дослідних відділів, кількості охоронних документів та документів, які дають право на користування винаходами. Оцінкою якості інтелектуальних ресурсів є обсяги реалізації інноваційного продукту. Претендентів на злиття та поглинання інтелектуальний ресурс цікавить з огляду на його здатність приносити додатковий прибуток та окупити витрачені на придбання кошти.

Так, за даними Державної служби статистики [6], за період 2004–2013 рр. кількість підприємств, які впроваджували інновації, становила від 8 до 13%, а частка реалізованої інноваційної продукції в обсягах промислової продукції становила від 6 до 3%. Отже, така статистика є підтвердженням низької вмотивованості злиттів та

поглинань задля оволодіння інтелектуальним ресурсом українських підприємств.

Для синтезованого оцінювання кількості та якості інтелектуальних ресурсів за видами промислової діяльності в Україні було обрано показник частки оплати праці в обсягах реалізованої продукції, оскільки при збільшенні частки інтелектуальної праці в ціні реалізації продукції повинна зростати оплата праці, вкладена в її виробництво.

Аналіз *табл. 1* дозволив виявити низький рівень оплати праці в більшості видів промислової діяльності в Україні. Якщо узагальнено в Європі частка оплати праці в промисловості становить близько 35%, то в Україні – лише 5% у ціні продукції [6]. Представлена статистика може бути використана як підтвердження мотиву злиття та поглинання з метою зниження витрат на оплату праці. Підтвердженням сказаного є поглинання в тих видах промислової діяльності, які орієнтовані на виробництво продукції масового стандартного попиту. До таких слід віднести всі види виробництв легкої, харчової, нафтохімічної промисловості тощо. Чим нижчою є оплата праці, тим вищими є мотиви придбання підприємств з метою зниження витрат на оплату праці в ціні готової продукції.

Для оцінювання привабливості підприємств різних видів промислової діяльності для злиття та поглинання в науковій літературі використовується сукупність наукових підходів та методів. Зокрема найпоширенішими

є експертний метод, факторний аналіз, кореляційно-регресійна залежність, бальний метод [7, 8]. Бальний метод дозволить розрахувати кількість балів, яка дасть можливість оцінити теперішній стан впливу кожного фактора та виявити сумарний вплив усіх факторів на обраний вид економічної діяльності.

Бальний метод базується на 5-бальному оцінюванні фактора. Бал 5 присвоюється середньому по промисловості значенню обраного показника, бал 1 – найгіршому значенню. Розподіл інших балів здійснювався рівномірними інтервалами між найгіршим і середнім значенням.

Використання бального методу оцінювання за описаною вище методикою дозволило здійснити розподіл видів економічної діяльності за їх залежністю від природних та інтелектуальних ресурсів (*рис. 2*). Так, до видів економічної діяльності, які демонструють найвищу залежність свого розвитку від природних ресурсів, віднесено ті, частка матеріальних ресурсів у структурі витрат яких становить більше 45% (5 балів), достатню залежність – 36–45% (4 бали), середню – 28–36% (3 бали), нижче середньої – 20–28% (2 бали), низьку – 20% (1 бал).

Використання вищеописаного бального методу для оцінювання інтелектуального потенціалу з тією відмінністю, що чим нижчий рівень оплати праці, тим вища привабливість підприємств галузі діяльності, дозволило виокремити 5 груп видів економічної діяльності за

Таблиця 1

Групування видів економічної діяльності за рівнем матеріальних і трудових витрат

Група	Види економічної діяльності
Низькі матеріальні та трудові витрати (Н)	Ремонт і монтаж машин і устаткування (8); виробництво комп'ютерів, електронної та оптичної продукції (14)
Високі матеріальні витрати (М)	Добування кам'яного та бурого вугілля (2); постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (6); виробництво одягу (9); текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів (11); виробництво готових металевих виробів машинобудування (24); виробництво автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів та інших транспортних засобів (25); добувна промисловість і розроблення кар'єрів (27)
Високі трудові витрати (Т)	Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції (1); поліграфічна діяльність, тиражування записаної інформації (19); виробництво напоїв (21)
Високі матеріальні, високі трудові (МТ)	Металургійне виробництво (3); металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування (4); виробництво коксу та продуктів нафтопереробки (5); промисловість (10); виготовлення виробів з деревини, паперу та поліграфічна діяльність (12); оброблення деревини та виготовлення виробів з деревини та корка, крім меблів; виготовлення виробів із соломки та рослинних матеріалів для плетіння (13); виробництво харчових продуктів (17); виробництво паперу та паперових виробів (22); виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів (23); виробництво електричного устаткування (26); добування сирої нафти (28); виробництво тютюнових виробів (29); добування металевих руд (30)

Рис. 2. Матриця витрат

рівнем оплати праці: види діяльності з часткою фонду оплати праці в обсягах реалізованої продукції вище 25% (1 бал), 19–25% (2 бали), 12–19% (3 бали), 6–12% (4 бали), менше 6% 5 балів).

Використання запропонованого бального методу оцінювання ресурсних мотивів дозволило використати матричний метод для групування видів економічної діяльності за силою впливу мотиву на придбання рішення про злиття та поглинання.

За результатами використання матричного методу було виокремлено 3 групи видів економічної діяльності залежно від співвідношення матеріальних і трудових ресурсів: М – ті види економічної діяльності, в яких висока залежність від матеріальних ресурсів, але низька від інтелектуальних, МТ – види діяльності з високою залежністю від матеріальних та інтелектуальних ресурсів, Т – види діяльності з високою залежністю від інтелектуальних ресурсів, Н – види діяльності з незначною залежністю від матеріальних та інтелектуальних ресурсів.

ВИСНОВКИ

На підставі результатів групування видів економічної діяльності з використанням матричного підходу можна зробити такі висновки:

1. Використання схеми технологічної залежності видів економічної діяльності дозволило виявити найвищий рівень матеріальних витрат у виробництвах, пов'язаних з добуванням і вирощуванням сировини.
2. Виробництва I рівня промислової переробки сировини мають значну частку матеріальних ресурсів.
3. Виробництва II рівня промислової переробки мають здебільшого значні як матеріальні, так і інтелектуальні витрати. В їх структурі виокремлюється група виробництв зі значними трудовими витратами та незалежністю від матеріальних ресурсів.
4. З урахуванням технологічної залежності виробництв (див. рис. 1) ті види діяльності, які є структурними елементами технологічного ланцюга, будуть реалізувати стратегію свого зростання з використанням вертикального типу. Зважаючи на окреслену вище залежність, активність процесів злиттів та поглинань буде

залежати від попиту підприємств II рівня промислової переробки, яка, своєю чергою, є похідною від споживчого попиту населення та підприємництва.

5. Зважаючи, що в основі реалізації стратегій зовнішнього зростання лежить економічна ефективність, на основі матриці витрат можна зробити висновок, що для підприємства груп Н і Т економічна ефективність злиттів та поглинань полягатиме в зниженні рівня вартості трудових витрат, що досягається шляхом зростання рівня спеціалізації виробництв, інструментом якої є злиття та поглинання горизонтального типу.

6. Для підприємств групи М ефективність діяльності забезпечуватиметься за рахунок зниження рівня матеріальних витрат, що досягається завдяки вертикальним злиттям і поглинанням.

7. Підприємства групи МТ виступатимуть ініціаторами як вертикальних, так і горизонтальних злиттів та поглинань, оскільки економія на масштабах і здешевлення вартості сировини виступають для них резервами ефективності. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Марченко В. М. Галузеві особливості злиттів та поглинань в Україні / В. М. Марченко // Формування ринкових відносин в Україні. – 2014. – № 1. – С. 65–69.
2. Савчук С. В. Анализ основных мотивов слияний и поглощений / С. В. Савчук // Менеджмент в России. – 2001. – № 5 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.cfin.ru/press/management/2001-5/04.shtml>
3. Гречана С. І. Ринок злиттів і поглинань: від світового досвіду до національної практики / С. І. Гречана, К. С. Грінчук // Бізнес Інформ. – 2014. – № 3. – С. 47–52.
4. Рибицька Ю. Л. Аналіз основних причини, які впливають на ефективність процесу злиття та поглинання компаній / Ю. Л. Рибицька // Вісник НТУ «ХП». Серія: Актуальні проблеми управління та фінансово-господарської діяльності підприємства – Харків : НТУ «ХП». – 2013. – № 52 (1025). – С. 135–140.
5. Звіт Антимонопольного комітету України за 2013 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.amc.gov.ua/>
6. Діяльність суб'єктів господарювання : статистичний збірник–2014. – К., 2015. – 464 с.

7. Купалова Г. І. Теорія економічного аналізу : навч. посіб. / Г. І. Купалова. – К. : Знання, 2008. – 639 с.
8. Теорія економічного аналізу : навч. посіб. / Є. К. Бабець, М. І. Горлов, С. О. Жуков та ін. – Київ : Професіонал, 2007. – 384 с.

Науковий керівник – Шегда А. В., доктор економічних наук, професор кафедри економіки підприємства Київського національного університету ім. Тараса Шевченка

REFERENCES

Babets, Ye. K. *Teoriia ekonomichnoho analizu* [The theory of economic analysis]. Kyiv: Profesional, 2007.
Diiialnist subiektiv hospodariuvannia 2014 [The activity of business entities 2014]. Kyiv, 2015.
 Hrechana, S. I., and Hrinchuk, K. S. "Rynok zlyttiv i pohlynan: vid svitovoho dosvidu do natsionalnoi praktyky" [Market mergers and acquisitions from world experience with national practice]. *Biznes Inform*, no. 3 (2014): 47-52.

Kupalova, H. I. *Teoriia ekonomichnoho analizu* [The theory of economic analysis]. Kyiv: Znannia, 2008.

Marchenko, V. M. "Haluzevi osoblyvosti zlyttiv ta pohlynan v Ukraini" [Industry features mergers and acquisitions in Ukraine]. *Formuvannia rynkovykh vidnosyn v Ukraini*, no. 1 (2014): 65-69.

Rybytska, Yu. L. "Analiz osnovnykh prychyny, yaki vplyvaiut na efektyvnist protsesu zlyttia ta pohlynannia kompanii" [Analysis of the main reasons that affect the efficiency of mergers and acquisitions]. *Visnyk NTU «KhPI». Seriiia "Aktualni problemy upravlinnia ta finansovo-hospodarskoi diialnosti pidpriemstva"*, no. 52 (1025) (2013): 135-140.

Savchuk, S. V. "Analiz osnovnykh motivov sliiani i pogloshchenii" [Analysis of the main motives for mergers and acquisitions]. <http://www.cfin.ru/press/management/2001-5/04.shtml>

"Zvit Antymonopolnoho komitetu Ukrainy za 2013 rik" [The report of the Antimonopoly Committee of Ukraine for 2013]. <http://www.amc.gov.ua/>

УДК 658.012

РЕСУРСНИЙ ПІДХІД ЯК НАПРЯМ СТРАТЕГІЧНОГО АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

© 2015 САУХ І. В.

УДК 658.012

Саух І. В. Ресурсний підхід як напрям стратегічного аналізу фінансового потенціалу підприємства

Стаття присвячена ресурсному підходу як важливому напрямку стратегічного аналізу фінансового потенціалу підприємства. Автором визначено: ресурсний підхід спрямований на виявлення унікальності кожного підприємства, що обумовлює одержання додаткових конкурентних переваг шляхом використання відмінностей між наявними ресурсами. Це обумовило необхідність удосконалення категоріально-понятійного апарату в контексті уточнення поняття «стратегічні фінансові ресурси». Визначено, що при стратегічному аналізі ресурсної складової фінансового потенціалу більш логічним є застосування ресурсно-результативної концепції, яка дозволяє оцінити трансформацію фінансових ресурсів підприємства у фінансові результати. Зроблено висновки, що досягнення синергетичного ефекту при реалізації фінансового потенціалу підприємства можливо лише при поєднанні стратегічних фінансових ресурсів з іншими елементами фінансового потенціалу (кадровою, організаційною та інформаційною складовими). Це сприятиме розвитку підприємства та забезпеченню стійких конкурентних переваг.

Ключові слова: стратегічні фінансові ресурси, фінансовий потенціал, ресурсна концепція.

Табл.: 2. **Бібл.:** 13.

Саух Ірина Василівна – докторант, кафедра бухгалтерського обліку і аудиту, Житомирський державний технологічний університет (вул. Черняхівського, 103, Житомир, 10005, Україна)

E-mail: irina_saukh@ukr.net

УДК 658.012

Саух И. В. Ресурсный подход как направление стратегического анализа финансового потенциала предприятия

Статья посвящена ресурсному подходу как важному направлению стратегического анализа финансового потенциала предприятия. Автором определено: ресурсный подход направлен на выявление уникальности каждого предприятия, что обуславливает получение дополнительных конкурентных преимуществ путем использования различий между имеющимися ресурсами. Это обусловило необходимость совершенствования категориально-понятийного аппарата в контексте уточнения понятия «стратегические финансовые ресурсы». Определено, что при стратегическом анализе ресурсной составляющей финансового потенциала логичней применять ресурсно-результативную концепцию, которая позволяет оценить трансформацию финансовых ресурсов предприятия в финансовых результатах. Сделан вывод, что достижение синергетического эффекта при реализации финансового потенциала предприятия возможно лишь при сочетании стратегических финансовых ресурсов с другими элементами финансового потенциала (кадровой, организационной и информационной составляющими). Это будет способствовать развитию предприятия и обеспечению устойчивых конкурентных преимуществ.

Ключевые слова: стратегические финансовые ресурсы, финансовый потенциал, ресурсная концепция.

Табл.: 2. **Библ.:** 13.

Саух Ирина Васильевна – докторант, кафедра бухгалтерского учета и аудита, Житомирский государственный технологический университет (ул. Черняховского, 103, Житомир, 10005, Украина)

E-mail: irina_saukh@ukr.net

UDC 658.012

Saukh I. V. Resource-Based Approach as a Direction for Strategic Analysis of the Financial Potential of Enterprise

The article is concerned with the resource-based approach as an important direction in the strategic analysis of the financial potential of enterprise. The author has defined that: the resource-based approach aims at identifying the uniqueness of each enterprise, resulting in additional competitive advantages while using the differences between the resources available. This has provided the need to improve the framework of categories and concepts in the context of clarifying the concept of «strategic financial resources». It has been determined that in a strategic analysis of the resource component of the financial potential can be logical to apply the resource-efficient concept that provides to assess the transformation of the financial resources of enterprise into the financial results. It has been concluded that achieving synergies when implementing the financial potential of the company is possible only if strategic financial resources will be combined with other elements of the financial potential (human, institutional and informational components). This will facilitate development of enterprise along with ensuring its steady competitive advantages.

Keywords: strategic financial resources, financial potential, resource-based concept.

Tabl.: 2. **Bibl.:** 13.

Saukh Iryna V. – Candidate on Doctor Degree, Department of Accounting and Auditing, Zhytomyr State Technological University (vul. Chernyakhovskogo, 103, Zhytomyr, 10005, Ukraine)

E-mail: irina_saukh@ukr.net